

ÖSSZEGZŐ TÁJÉKOZTATÁS A PÁLYAVÁLASZTÁST ÉS TOVÁBBTANULÁST TÁMOGATÓ SZEMÉLYES TANULÓI JELLEMZŐK VIZSGÁLATÁHOZ ÉS ÁGAZATI AJÁNLÁSHOZ KÉSZÜLT KÉRDŐÍVRŐL

A kérdőív nyolcadikos tanulók számára egyszerűen megválaszolható mondatokból áll. Tartalma **érinti valamennyi középiskolai továbbtanulási irányt** – a gimnáziumot és a jelenlegi 24 szakképzési ágazatot –, terjedelmét tekintve pedig egy tanóra keretében kényelmesen kitölthető.

A **Visszajelző lapon** minden tanuló a válaszainak mintázata szerint keletkezett hat továbbtanulási irányt („ajánlást”) talál.

Ezek az **ajánlások felhívják a figyelmet** a tanulók válaszai által tükrözött érdeklődéséhez és kompetenciáihoz illeszkedő lehetséges továbbtanulási irányokra. Önmagukban **nem jelentenek kész megoldást**, és – magától értetődően – **nem kötelező jellegűek: tájékozódásra, gondolkodásra, mérlegelésre és véleményalkotásra ösztönöznek**. (Ha a tanulók ennek eredményeképpen utasítják el az egyik ajánlást, az már előrelépés lehet!)

Az „ajánlások” megértését **segíti az összetartozó kérdések áttekintése**. A kérdések egy-egy érdeklődésre vagy kompetenciára vonatkoznak, és rendszerint több ágazatnál is fellelhetők (ahol az adott érdeklődés vagy kompetencia jellemző).

Az egyes ágazatok jellegzetességei szerint a kérdések száma és a vonatkozó tulajdonságok köre eltérő. Adott terület kérdéseinek tanulmányozása (felnőtt segítségével) nemcsak a pályára vonatkozó ismereteket hozza közel, hanem **elősegíti a tudatos és reális döntést** (vagy – ennek hiányában – kérdések megfogalmazását, segítség kérését).

Gimnázium

Azok a fiatalok, akiknek a gimnázium a leginkább megfelelő iskolatípus, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

A későbbiekben szívesen tanulnék egyetemen.
Gimnáziumban szeretnék továbbtanulni.
Jól megy a számolás és a matematika.
Könnyen olvasok.
Könnyen tanulok.
Legtöbbször meg tudom oldani matekból a szöveges feladatokat.
Szeretek olvasni.
Szeretem a logikai rejtvényeket.
Tanulmányi átlagom általában 4.5 felett van.

Középfokú szakmai ágazatok

Alkotóművészet (szakgimnázium)

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Alkotásaimat dicsérni szokták.
El tudom képzelni magam művészként.
Érdekelnek a művészeti ágak.
Fontos, hogy legyen látható eredménye a munkámnak.
Jó a kez ügyességem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatkoskodni.
Szívesen alkotok.
Szívesen dolgoznék kez ügyességet igénylő eszközökkel, kisgépekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.

Bányászat és kohászat

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Erős testfelépítésű vagyok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.

Egészségügyi technika

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Érdekel az informatika.
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Jó a kézügyességem.
Szívesen dolgoznék az egészségügyben.
Szívesen dolgoznék kézügyességet igénylő eszközökkel, kisgépekkel.
Szívesen végeznék szerelőmunkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Egészségügy

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Inkább mozgós munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen tudok egyszerre több dologra figyelni.
Munkám során szívesen segítenék betegeken vagy idős embereken.
Szívesen dolgoznék az egészségügyben.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Elektronika és elektrotechnika

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Érdekel az elektronika.
Érdekel az informatika.
Értek az informatikához.
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Könnyen „megfejttem” az összeszerelési útmutatókat.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Előadóművészet (szakgimnázium)

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

El tudom képzelni magam művészként.
Érdekelnek a művészeti ágak.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatoskodni.
Szívesen alkotok.

Élelmiszeripar

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Erős testfelépítésű vagyok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatoskodni.
Szívesen vennék részt élelmiszerek gyártási folyamatában.

Építőipar

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Erős testfelépítésű vagyok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatoskodni.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen dolgoznék természeti környezetben.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).
Szívesen vennék részt épületek létrehozásában

Épületgépészet

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen megértek egy műszaki rajzot vagy egy összeszerelési útmutatót.
Szívesen dolgoznék kézügyességet igénylő eszközökkel, kisépekkel.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).
Szívesen vennék részt épületek létrehozásában.

Fa- és bútoripar

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Fontos, hogy legyen látható eredménye a munkámnak.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó a kézügyességem.
Jó állóképességgel rendelkezem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatkoskodni.
Könnyen „megfejtem” az összeszerelési útmutatókat.
Könnyen megértek egy műszaki rajzot vagy egy összeszerelési útmutatót.
Szívesen dolgoznék kézügyességet igénylő eszközökkel, kisépekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Gazdálkodás és menedzsment

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Ha szükséges, könnyen megmondom a véleményem.
Jól megy a számolás és a matematika.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Könnyen olvasok.
Könnyen tudok egyszerre több dologra figyelni.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szívesen foglalkoznék árucikkek eladásával.
Szívesen foglalkoznék pénzügyekkel.
Szívesen végeznék irodai munkát.

Gépészet

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen „megfejtem” az összeszerelési útmutatókat.
Könnyen megérték egy műszaki rajzot vagy egy összeszerelési útmutatót.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Honvédelem

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Erős testfelépítésű vagyok.
Fontos számomra a rend és a szabályok.
Ha szükséges, könnyen megmondom a véleményem.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szeretem, ha pontosan megmondják, mi a feladatom.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen lennék katona vagy rendőr.

Informatika és távközlés

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Érdekel az elektronika.
Érdekel az informatika.
Érdekelne a programozás.
Értek az informatikához.
Jól megy a számolás és a matematika.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Kereskedelem

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Ha szükséges, könnyen megmondom a véleményem.
Idegen nyelven is viszonylag könnyen megszólalok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jól megy a számolás és a matematika.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Könnyen tudok egyszerre több dologra figyelni.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen foglalkoznék árucikkek eladásával.
Szívesen foglalkoznék pénzügyekkel.

Környezetvédelem és vízügy

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Erős testfelépítésű vagyok.
Fontos számomra a rend és a szabályok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Szívesen dolgoznék a környezetvédelemben.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék természeti környezetben.

Közlekedés és szállítmányozás

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Idegen nyelven is viszonylag könnyen megszólalok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jól megy a számolás és a matematika.
Szívesen dolgoznék a közlekedésben vagy szállítmányozásban.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék természeti környezetben.

Kreatív I. – Kreatívipar

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Alkotásaimat dicsérni szokták.
Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Fontos, hogy legyen látható eredménye a munkámnak.
Jó a kezűgyességem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatoskodni.
Könnyen megértek egy műszaki rajzot vagy egy összeszerelési útmutatót.
Szívesen alkotok.
Szívesen dolgoznék kezűgyességet igénylő eszközökkel, kisépekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.

Kreatív II. – Színház- és hang

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Érdekel az elektronika.
Érdekelnek a művészeti ágak.
Könnyen „megfejtem” az összeszerelési útmutatókat.
Könnyen megértek egy műszaki rajzot vagy egy összeszerelési útmutatót.
Könnyen rájövök, hogyan működik egy-egy gép vagy szerkezet.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szívesen dolgozom csapatban.

Kreatív III. – Vizuális

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Alkotásaimat dicsérni szokták.
Érdekelnek a művészeti ágak.
Fontos, hogy legyen látható eredménye a munkámnak.
Jó a kezűgyességem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatoskodni.
Szívesen alkotok.
Szívesen dolgoznék kezűgyességet igénylő eszközökkel, kisépekkel.
Ügyesen rajzolok.

Mezőgazdaság és erdészet

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Erős testfelépítésű vagyok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Képes vagyok hosszú időn át egy dologgal foglalatostkodni.
Szívesen dolgoznék a környezetvédelemben.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen dolgoznék természeti környezetben.
Szívesen foglalkoznék állatokkal, növényekkel.

Pedagógia (szakgimnázium)

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Fontos számomra a rend és a szabályok.
Ha szükséges, könnyen megmondom a véleményem.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Könnyen tudok egyszerre több dologra figyelni.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen foglalkoznék gyermekek gondozásával.
Szívesen tanítanék másokat.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Rendészet és közszolgálat

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Erős testfelépítésű vagyok.
Fontos számomra a rend és a szabályok.
Ha szükséges, könnyen megmondom a véleményem.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szeretem, ha pontosan megmondják, mi a feladatom.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen lennék katona vagy rendőr.

Specializált gép- és járműgyártás

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Érdekel az elektronika.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Jó a kez ügyességem.
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen „megfejtem” az összeszerelési útmutatókat.
Szívesen dolgoznék kez ügyességet igénylő eszközökkel, kisgépekkel.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.
Szívesen dolgoznék szerszámokkal.
Szívesen végeznék szerelő munkát (szerszámokkal, eszközökkel).

Sport

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Erős testfelépítésű vagyok.
Inkább mozgásos munkát végeznék (nem pedig ülőmunkát).
Jó állóképességgel rendelkezem.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Rendszeresen sportolok.
Szívesen dolgozom csapatban.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Szépészet

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Fontos, hogy legyen látható eredménye a munkámnak.
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Jó a kez ügyességem.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Szívesen alkotok.
Szívesen dolgoznék a szépségiparban.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Szociális

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Munkám során szívesen segítenék betegeken vagy idős embereken.
Szívesen foglalkoznék gyermekek gondozásával.
Szívesen tanítanék másokat.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Turizmus-vendéglátás

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Idegen nyelven is viszonylag könnyen megszólalok.
Könnyen alkalmazkodom az elvárásokhoz.
Könnyen megtalálom a hangot másokkal.
Könnyen olvasok.
Könnyen tudok egyszerre több dologra figyelni.
Szeretek jönni-menni, intézkedni.
Szívesen dolgoznék a turizmusban vagy a vendéglátásban.
Szívesen végeznék olyan munkát, ahol emberekkel kell foglalkoznom.

Vegyipar

Azok a fiatalok, akik otthon érzik magukat ebben az ágazatban, általában egyetértenek az alábbi állításokkal:

Azt hiszem, van műszaki érzékem.
Elviselem, ha a munkámban újra és újra ismétlődő feladatok vannak.
Érdekel a kémia.
Inkább műhelyben dolgoznék, mint a természetben.
Szívesen dolgoznék nagy gépekkel, berendezésekkel.

Pályaválasztási helyzettel kapcsolatos kérdések

Azok a tanulók, akik a középiskola-választásra felkészültnek érezhetik magukat, általában igennel felelnek az alábbi állításokra:

Kerestem, olvastam már továbbtanulással kapcsolatos tájékoztatókat.
Sokat tettem már azért, hogy megtudjam, merre menjek továbbtanulni.
Tudom már, melyik iskolában szeretnék továbbtanulni.
Tudom már, mi szeretnék lenni.
Úgy érzem, közel vagyok már a nekem megfelelő irány és iskola kiválasztásához.
Van, aki segítsen nekem a továbbtanulási irány kiválasztásában.
Voltam már pályaorientációs rendezvényen (kiállításon vagy nyílt napon).

Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, illetve az orientációs évfolyam mérlegelése ajánlott azoknak a tanulóknak, akikre az alábbiak jellemzők:

Nagyon nehéz döntenem, mit válasszak az általános iskola befejezése után.
Úgy érzem, el kellene mennem egy tanácsadóhoz, aki segít nekem.
Úgy érzem, még nem alakult ki az érdeklődésem.
Úgy érzem, segítségre szorulok abban, hogy mit válasszak.